

B-hluti

Í eftirfarandi greinargerð er fjallað um rekstrarniðurstöðu og árangur einstakra fyrirtækja í B-hluta samstæðuuppgjörs Reykjavíkurborgar.

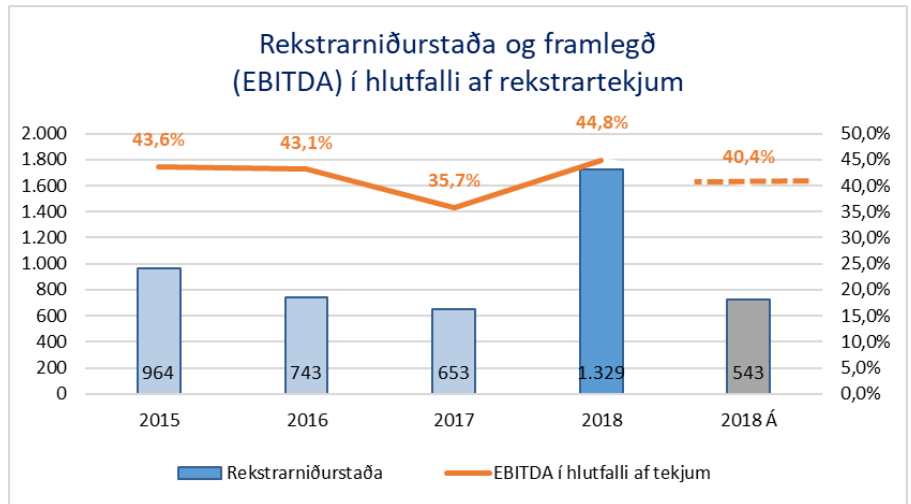
Vert er að benda á að lykiltölur fyrirtækja eru ekki fullkomlega samanburðarhæfar vegna mismunandi rekstrarforma fyrirtækjanna.

Faxaflóahafnir

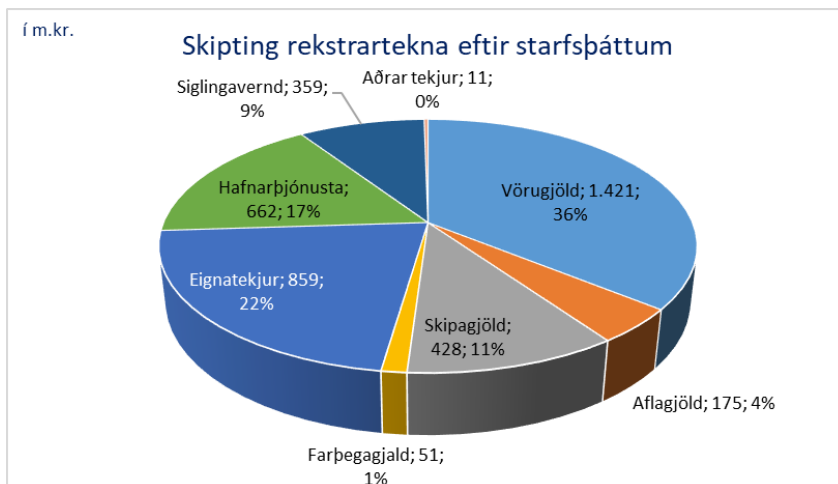
Faxaflóahafnir sf. (m.kr.)	Raun 2018	Áætlun 2018	Breyting	%	Raun 2017	Breyting	%
Rekstrartekjur	3.967	3.832	134	3,5%	3.692	275	7,4%
Rekstrargjöld	-2.890	-3.105	215	-6,9%	-3.095	205	-6,6%
EBITDA	1.776	1.547	229	14,8%	1.319	456	34,6%
EBIT	1.077	727	350	48,1%	597	480	80,4%
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	24	0	24		16	8	46,9%
Óreglulegir liðir (tekjur)	624	0	624		40	584	1460,8%
Rekstrarniðurstaða	1.725	727	998	137,3%	653	1.072	164,0%

Rekstrarniðurstaða

Rekstrarniðurstaða Faxaflóahafna sf. árið 2018 var betri en gert var ráð fyrir í fjárhagsáætlun. Reglulegar tekjur voru alls 134,4 m.kr. umfram áætlun, eða 3,5% en rekstrarútgjöld voru 215,5 m.kr. undir áætluðum útgjöldum. Auknar tekjur skiluðu sér aðallega vegna aukins umfangs í skipakomum og þá einkum stækkandi skipum sem komu til hafnar. Rekstrarhagnaður fyrir fjármagnsliði varð því 349,9 m.kr. hærrí en áætlað hafði verið eða 1.076,8 m.kr. Óreglulegar tekjur af sölu eigna námu 624,3 m.kr. Ársreikningurinn ber með sér trausta fjárhagsstöðu félagsins.

Rekstrartekjur félagsins árið 2018 voru 3.966,7 m.kr. sem er 7,4% hækkun reglulegra tekna á milli áráanna 2017 og 2018. Hækkunin á milli ára nam 274,6 mkr. Þeir megintekjuliðir ársins sem voru yfir því sem áætlað var eru skipagjöld og hafnarþjónusta. Vörugjöld, sem eru einn megintekjuliður hafnarinnar, stóðu í stað á milli ára og voru undir því sem áætlað hafði verið. Þrátt fyrir aukið flutningsmagn þá er ljóst að tilfærsla í tekjuflokka skilaði ekki tekjuaukningu, sem skýrir breytinguna. Á miðju ári 2018 var einnig ljóst að ákveðið jafnvægi komst á innflutning eftir allnokkra aukningu mánuðina og misserin á undan.

Tekjur eftir starfsþáttum (í m.kr.)	Raun 2018	Áætlun	Mism.	%	Raun 2017	Mism.	%
Vörugjöld	1.421	1.503	-82	-5,5%	1.421	0	0,0%
Aflagjöld	175	190	-15	-7,9%	148	27	18,2%
Skipagjöld	428	384	44	11,5%	397	31	7,8%
Farþegagjald	51	48					
Eignatekjur	859	819	40	4,9%	777	82	10,6%
Hafnarþjónusta	662	556	106	19,1%	601	61	10,1%
Siglingavernd	359	333	26	7,8%	345	14	4,1%
Aðrar tekjur	11	0	11		3	8	266,7%
	3.966	3.833	130	3,4%	3.692	274	7,4%

Þegar einstakir flokkar flutninga eru skoðaðir má sjá að í útflutningi er óbreytt umfang sjávarafurða, vara frá stóriðju og annarra flutninga. Í innflutningi á árinu 2018 er umfang eldsneytis og byggingarvöru nánast óbreytt á milli ára. Aukning er í vöru til stóriðju, lausu korni, en nokkur samdráttur í innflutningi bifreiða. Þá hafa milli- og framhaldsflutningar aukist nokkuð á síðustu árum. Fjöldi gámaeininga til hafnar var nánast óbreyttur á milli áruna 2017 og 2018 eða 231.000 TEU. Tómir gámar í flutningi voru 121.000 TEU og heildargámaflutningar því 352.300 TEU í samanburði við

Þróun flutninga	2016	2017	2018
Innflutningur	2,5 m.tonn	2,6 m.tonn	2,7 m.tonn
Útflutningur	954 þús. tonn	909 þús. tonn	936 þús. tonn
Annar flutningur	100 þús. tonn	147 þús. tonn	187 þús. tonn

350.300 TEU árið 2017.

Skipagjöld og hafnarþjónusta skiluðu samanlagt 1.090,0 m.kr. í tekjur, sem er 27,5% heildartekna, en gert var samanlagt ráð fyrir 940,2 m.kr. Tekjur umfram áætlun þessara liða eru því 149,9 m.kr. Meginskýring þess sú að þrátt fyrir óverulega breytingu í komum skipa yfir 100 brt. þá koma nú stærri skip til hafnar en áður og því eykst sú þjónusta sem veita þarf en hluti tekna miðast við brúttó tonn skipa. Á milli áruna 2017 og 2018 varð aukning í stærðum skipa sem komu til hafnar, en frá árinu 2011 hefur brúttó tonna aukningin verið úr 6,9 millj. brt. í 12,1 milljón brt. Skipakomur eru hins vegar nánast óbreyttar á milli ára, á árinu 2018 komu 1.474 skip yfir 100 brt. til hafnar.

Þegar tekjur af farþegaskipum eru skoðaðar má sjá að þær eru vaxandi. Á myndinni hér til hliðar má sjá þróunina síðustu

Tekjur af farþegaskipum (m.kr.)	2016	2017	2018
Tekjur af farþegaskipum	276	366	447
Hlutfall af heildartekjum	8,1%	9,9%	11,3%

þrjú ár sem hlutfall af heildartekjum.

Landaður heildarafi	2016	2017	2018
Reykjavík	106.456 t.	94.545 t.	103.865 t.
Akranes	5.905 t.	19.370 t.	15.572 t.
Alls	112.361 t.	118.915 t.	119.437 t.

Aflagjöld voru undir því sem áætlað hafði verið en eignatekjur 40,2 m.kr. yfir áætlun.

Tekjur af vörugjöldum (m.kr.)	2014	2015	2016	2017	2018
Tekjur af vörugjöldum	998	1.108	1.286	1.421	1.421
Hlutfall af heildartekjum	32,7%	35,0%	37,7%	38,5%	35,8%

Þegar heildarrekstrartekjur eru skoðaðar eftir hafnarsvæðum má sjá að Sundahöfn er sem fyrr tekjuhæsta hafnarsvæðið, en þar er megingátt flutninga á vörum til og frá Íslandi.

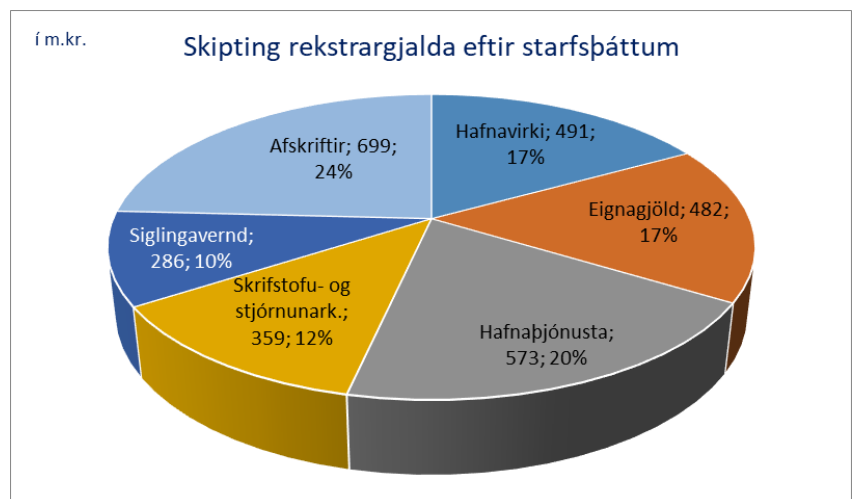
Skipting rekstrartekna 2018 (m.kr.)	Gamla höfnin	Sundahöfn	Grundartangi	Akranes	Önnur svæði	Alls
Vörugjöld	181	947	265	24	4	1.421
Aflagjöld	93	72	0	10	0	175
Skipagjöld	99	242	65	19	3	428
Farþegagjald	27	24	0	0	0	51
Eignatekjur	351	481	23	3	0	859
Hafnarþjónusta	166	360	71	24	41	662
Siglingavernd	19	266	67	6	1	359
Aðrar tekjur					11	11
Samtals:	937	2.393	491	86	61	3.966

Skipting rekstrartekna 2018			Stöðugildi	2014	2015	2016	2017	2018
Vörugjöld	12,8%	66,7%	Hafnarþjónusta	32	32	31	32	32
Aflagjöld	53,3%	41,2%	Bækistöð	13	13	12	12	12
Skipagjöld	23,1%	56,5%	Tæknideild	3	3	3	4	3
Farþegagjald	52,0%	47,8%	Skrifstofa	13	12	13	12	13
Eignatekjur	40,9%	56,0%	Húseignir	2	2	2	2	2
Hafnarþjónusta	25,1%	54,3%	Siglingavernd - Umhverfismál	1	5	5	5	5
Siglingavernd	5,4%	74,2%	Samtals:	64	67	66	67	67
Samtals:	23,7%	60,5%						

Eignatekjur voru hæstar í Sundahöfn og aflagjöld voru hæst í Gömlu höfninni, enda meginhlutanum af bolfiski sem berst til hafnarinnar landað þar. Vörugjöld í Gömlu höfninni voru fyrst og fremst vegna eldsneytisinnflutnings á Eyjargarði. Heildarrekstrartekjur Faxaflóahafna sf. verða að stærstum hluta til í Sundahöfn en tekjur af því svæði voru 60,5% árið 2018. Þá hefur nokkuð verið rætt um hlut skemmtiferðaskipa í tekjum Faxaflóahafna sf., en þær voru á árinu 2018 brúttó alls 447,4 m.kr. eða sem nemur 11,3% heildartekna. Kostnaður á móti þeim tekjum er m.a. launakostnaður hafnarstarfsmanna, kostnaður við dráttarbáta og öryggisgæslu.

Rekstrargjöld Faxaflóahafna sf. árið 2018 voru 2.889,9 m.kr. og lækkuðu að krónutölu á milli ára um 215,4 m.kr. eða um 6,9%.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður, hafnavirki og eignagjöld voru undir áætlun, en hafnarþjónustan var um 20,3 m.kr. yfir áætlun, en með aukinni þjónustu hækkuðu bæði tekjur og gjöld. Þá var kostnaður við siglingavernd 17,7 m.kr. umfram áætlun. Almennt var rekstur undir áætlun eða í samræmi við áætlun, en veiga mesti munurinn á niðurstöðu rekstrar er að afskriftir fara lækandi og á árinu 2017 var gjaldfært framlag að fjárhæð 322,0 m.kr. til lífeyrissjóðsins Brúar.

Gjöld eftir starfsþáttum (í m.kr.)	Raun 2018	Áætlun	Mism.	%	Raun 2017	Mism.	%
Hafnavirki	491	571	-80	-14,0%	515	-24	-4,7%
Eignagjöld	482	524	-42	-8,0%	409	73	17,8%
Hafnarþjónusta	573	552	21	3,8%	507	66	13,0%
Skrifstofu- og stjórnunark.	359	370	-11	-3,0%	366	-7	-1,9%
Siglingavernd	286	268	18	6,7%	254	32	12,6%
Gjaldfærsla v. uppgörs við Brú Isj.	0		0		322	-322	
Afskriftir	699	820	-121	-14,8%	722	-23	-3,2%
	2.890	3.105	-215	-7%	3.095	-205	-6,6%

Þar sem sf. halda úti hafnarþjónustu á Grundartanga launakostnaður einn

Laun og launatengd gjöld (m.kr.)	2014	2015	2016	2017	2018
Bækistöð	112	118	132	131	157
Húseignir	20	22	23	23	27
Grundart hafnargæsla	0	21	34	37	42
Hafnsaga	121	129	136	166	172
Hafnarþjónusta	275	300	322	328	357
Hafnarstjórn	17	18	37	21	20
Skrifstofa	166	178	191	206	210
Samtals:	712	786	876	911	984

Faxaflóahafnir sólahringsvakt í og hafnargæslu er fyrirtækisins

meginútgjaldaliður þess. Heildarlaunakostnaður árið 2018 nam 983,8 m.kr. Áætlun gerði ráð fyrir 955,1 m.kr. og var frávik

3,0%. Meginskýringin liggur í útgreiðslu lífeyrisauka til þeirra starfsmanna sem ekki falla undir samkomulag við Brú - Lífeyrissjóð, en að auki er um að ræða kostnað við afleysingar og útköll vegna álagstoppa, veikinda og vegna breytinga í starfsmannahaldi.

Að auki eru um 15 sumarstarfsmenn í Bækistöð og 4 starfsmenn eru í afleysingum í hafnarþjónustu yfir sumarmánuði. Heildarársverk eru metin 77.

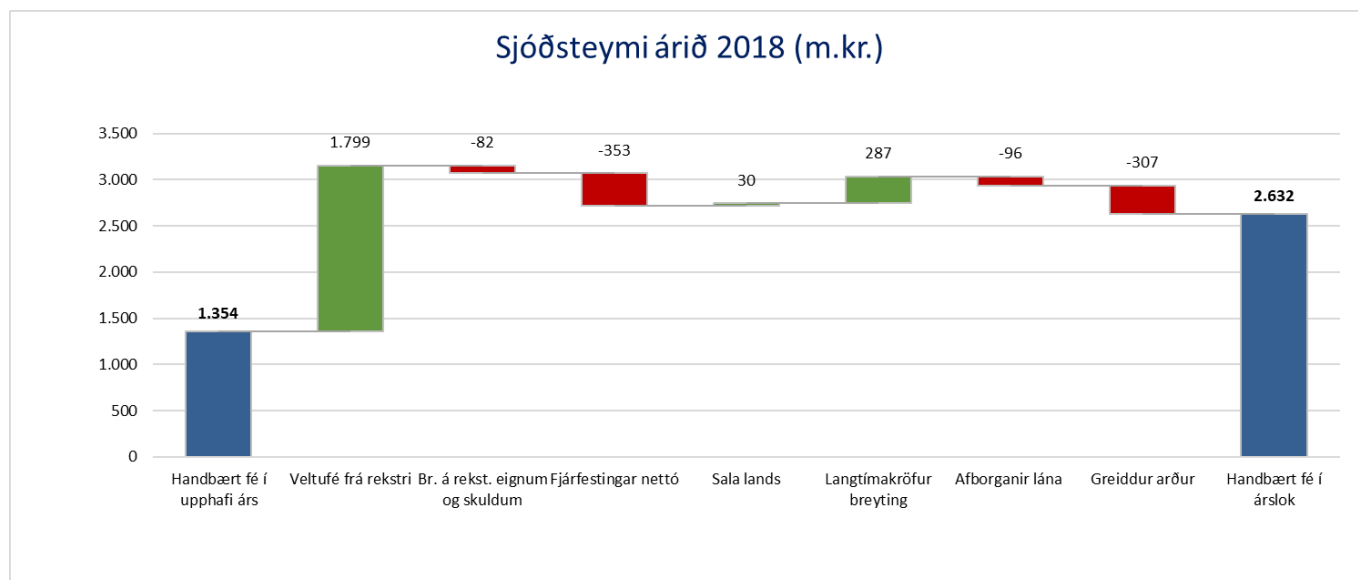
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld Tekjur af fjármagnsliðum námu 24,2 m.kr. Vaxtatekjur voru hærri en ráð var fyrir gert, en vaxtagjöld voru samkvæmt áætlun. Faxaflóahafnir sf. bera engin erlend lán eða skuldbindingar þannig að óverulegur gengismunur kemur til færslu undir fjármagnsliðum.

Undir **óreglulegum liðum** er færður söluhagnaður að fjárhæð 624,3 m.kr. vegna sölu lands í Sævarhöfða til Reykjavíkurborgar. Að þeirri fjárhæð meðtalinni er hagnaður ársins 1.725,2 m.kr.

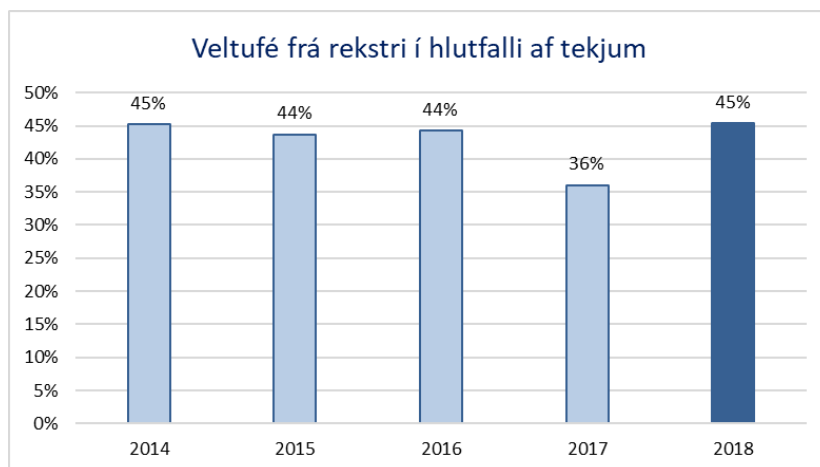
Efnahagur

Efnahagur (m.kr.)	31.12.2018	31.12.2017	Breyting	%
Fastafjármunir	12.902	12.880	22	0,2%
Veltufjármunir án handb.fjár	553	618	-65	-10,5%
Handbært fé	2.632	1.354	1.278	94,4%
Eignir samtals	16.088	14.852	1.236	8,3%
Eigið fé	14.728	13.310	1.418	10,7%
Langtímaskuldir	646	715	-69	-9,7%
Næsta árs afborganir langt. skulda	92	94	-2	-1,8%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb.	621	733	-112	-15,3%
Skuldir samtals	1.359	1.542	-183	-11,9%
Skuldir og eigið fé samtals	16.088	14.852	1.236	8,3%

Sjóðstreymi

Veltufé frá rekstri var 1,8 ma.kr. en áætlun gerði ráð fyrir 1,5 ma.kr. Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir, sem eru framkvæmdir ársins 2018, voru talsvert undir því sem áætlað hafði verið eða 1.454,6 m.kr. Innborganir vegna lóðasölu voru 87 m.kr. undir áætlun. Afborganir langtímakrafna voru 26,6 m.kr. hærrí en áætlun gerði ráð fyrir. Afborganir langtímalána voru í samræmi við áætlun. Arður til eigenda var alls 307,0 m.kr. eða 137,0 m.kr. hærrí en gert hafði verið ráð fyrir í fjárhagsáætlun. Handbært fé hækkaði á milli ára um 1.278,1 m.kr., sem er mun meira en gert hafði verið ráð fyrir. Í árslok var því handbært fé rúmur 2,6 ma.kr.

Fjárfestingarhreyfingar

Fjárfestingar og skipting framkvæmda eftir hafnarsvæðum						
(í m.kr.)	2014	2015	2016	2017	2018	2018Á
Gamla höfnin	221	128	125	461	252	360
Sundahöfn	283	398	1.516	957	995	1.080
Grundartangi	431	331	225	251	188	215
Akranes	49	50	17	45	1	160
Borgarnes			9	0	0	0
Annað	30	25	44	18	19	30
Samtals:	1.014	932	1.935	1.731	1.455	1.845

Helstu verkefni voru eftirfarandi:

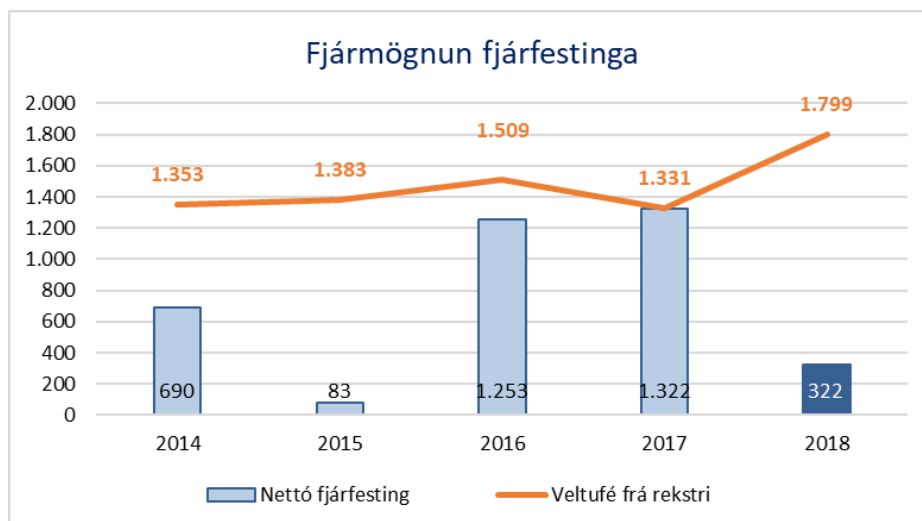
Í Gömlu höfninni í Reykjavík var lokið við endurnýjun viðlegubakka á Norðurgarði og var það stærsta einstaka verkefnið í Gömlu höfninni. Lokið var við endurnýjun hluta neðstu hæðar Bakkaskemmu. Ráðgert var að hefja framkvæmdir við söluhýsi hafsækinna ferðapjónustu á Ægisgarði en þegar tilboð lágu fyrir var samþykkt að hafna öllum tilboðum og færa verkefnið yfir á árið 2019.

Í Sundahöfn var áfram unnið að byggingu nýs viðlegubakka utan Klepps. Verkefnið er viðamesta verkefni hafnarinnar og lýkur á árinu 2019. Þá var unnið að undirbúningi yfirborðsfrágangs í tengslum við nýjan bakka utan Klepps og skipulagsvinnu farmstöðvarinnar í Sundahöfn og á Kleppslandi. Þá var óskað eftir breytingu á aðalskipulagi í tengslum við mögulega landfyllingu við Klettagarða og nýta til þeirrar fyllingar burðarhæft efni sem kemur úr lóð Landsspítalans. Um er að ræða landfyllingu sem verður um 25.000-30.000 m². Gangi verkefnið eftir hefjast framkvæmdir á árinu 2019. Tilgangur landfyllingarinnar er að mæta aðstöðupörf fyrirtækisins á næstu árum, en skoða verður ýmsa þætti í því sambandi vel m.a. með tilliti til lóðarparfa Veitna fyrir aukna hreinsun á frárennsli.

Á Grundartanga var lokið við nýjan kantbita Tangabakka og hækun þekju og baklands. Gengið var frá lóð og henni úthlutað í samræmi við samkomulag Faxaflóahafna sf. og Eimskipa.

Á Akranesi hófst undirbúningur að endurnýjun og lengingu fremsta hluta Aðalhafnargarðs. Í framkvæmdinni felst að setja stálþil utan á fremsta hluta aðalhafnargarðsins og lengja hann um 110 metra þannig að viðlega við þennan hluta garðsins verður um 220 metrar. Breytingaferli aðalskipulags stóð yfir á árinu 2018, en gert er ráð fyrir að hönnun verkefnisins eigi sér stað á árinu 2019 og fyrstu framkvæmdir fari af stað með haustinu. Meginþungi framkvæmda verður hins vegar á árinu 2020.

Annað: Á árinu 2018 var boðin út smíði á nýjum dráttarbáti fyrir Faxaflóahafnir og miðað við að sá bátur hefði 80 tonna dráttargetu, en öflugasti bátur hafnarinnar, Magni, er með 40 tonna dráttargetu. Verkefnið er nauðsynlegt í ljósi stækkandi skipa sem koma til hafnar, bæði farþegaskipa og flutningaskipa.

Með nettó fjárfestingu er átt við fjárfestingu í varanlegum rekstrarfjármunum að frádregnum seldum rekstrarfjármunum og lóðasölu.

Eftirfarandi tafla dregur saman **kennitölur** Faxaflóahafna fyrir árin 2014-2018:

Faxaflóahafnir	2014	2015	2016	2017	2018
Eiginfjárlutfall	89,3%	90,3%	90,6%	89,6%	91,6%
Arðsemi eigin fjár	5,7%	8,2%	5,9%	5,0%	13,0%
Veltufjárlutfall	3,34	4,65	3,57	2,39	4,47
Langtímaskuldir/eigið fé	8,1%	7,0%	6,1%	5,4%	4,4%
Uppgreiðslutími	1	1	1	1	0
Heildarskuldir/rekstrartekjum	46,3%	42,5%	39,7%	41,8%	34,3%

Fjármálaskrifstofa vekur athygli á:

- Fjárfestingar ársins 2019 eru áætlaðar 2.330 m.kr. Félagið gæti ráðist í þær án frekari lántöku.
- Staða á handbæru fé er mjög góð og sama gildir um veltufjárlutfall.
- Kennitölur félagsins lýsa miklum fjárhagslegum styrk.

Ábendingar Fjármálaskrifstofu:

- Vakin er athygli á háu eiginfjár- og veltufjárlutfalli en tiltölulega lágri arðsemi eigin fjár, sé litið til hagnaðar án óreglulegra liða sem bendir til að fjárbinding í félaginu sé hærri en félagið getur ávaxtað með góðu móti.
- Bæði arðsemi eigin fjár sem og arðgreiðslur félagsins til eigenda hafa verið fremur lágar undanfarin ár. Ársuppgjörið sýnir að arðsemin er hærri en hún hefur verið síðstliðin ár hvort sem litið er til hagnaðar með eða án óreglulegra liða. Fjárhagsleg staða fyrirtækisins er sterk og handbært fé um það bil tvöfaldast á milli ára. Svigrúm félagsins er mikið til aukinna arðgreiðslna til eigenda.
- Þess má geta að félagið er vel í stakk búið til að fjármagna hluta fjárfestinga sinna með lántöku í stað handbærs fjár sem myndi skapa aukið rými til útgreiðslu töluverðrar fjárhæð í arðgreiðslu. Slík aðgerð myndi lækka eiginfjárlutfallið sem telst mjög hátt og minnka fjárbindingu eigenda í félaginu og auka arðsemi eigin fjár.
- Mikilvægt er að móta eigenda-, áhættu- og arðgreiðslustefnu fyrir félagið.

